

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **R. S.**,

skazanego za czyn z art. 156 § 1 pkt 2 i § 3 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 25 maja 2022 r.,

w trybie art. 535 § 3 k.p.k., kasacji obrońcy skazanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 25 lutego 2021 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 21 stycznia 2020 r., sygn. akt XII K (...)

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. zwolnić skazanego R. S. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa,
3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. W. G., prowadzącego Kancelarię Adwokacką w W., kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych, w tym 23 % VAT, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postaci sporządzenia i wniesienia kasacji.

UZASADNIENIE

R. S. został oskarżony o popełnienie czynu kwalifikowanego z art. 156 § 1 i 3 k.k. Wyrokiem Sądu Okręgowego w W. z dnia 21 stycznia 2020 r., sygn. akt XII K (...), został uznany za winnego czynu kwalifikowanego z art. 156 § 1 pkt 2 i § 3 k.k., za który wymierzono mu karę 12 lat pozbawienia wolności (pkt 1). Wyrok zawierał ponadto rozstrzygnięcia w przedmiocie systemu wykonywania ww. kary (pkt 2),

zaliczenia na poczet kary okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie (pkt 3) i kosztów procesu (pkt 4 i 5).

Wyrok Sądu Okręgowego został zaskarżony przez obrońcę oskarżonego wyłącznie w zakresie rozstrzygnięcia o karze. Po przeprowadzeniu postępowania odwoławczego, Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z dnia 25 lutego 2021 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymał zaskarżony wyrok w mocy (pkt 1). Jednocześnie w części wstępnej wyroku, przy wskazaniu, że Sąd Apelacyjny orzeka w sprawie R. S. a, przytoczono błędną kwalifikację prawną czynu przypisanego mu przez Sąd I instancji, tj. zawarto tam sformułowanie „oskarżonego o czyn z art. 156 § 1 pkt 2 i 3 k.k.”.

Kasację od powyższego prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego, zaskarżając go w całości i zarzucając „rażące naruszenie prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. obrazę art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. polegającą na jego wadliwym zastosowaniu, polegającym na wskazaniu jako kwalifikacji prawnej przypisanego skazanemu czynu przepisu ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, który nie istnieje, przez co w konsekwencji naruszono podstawową zasadę odpowiedzialności karnej *nullum crimen sine lege*, przez co skazany nie ma wiedzy za jakie przestępstwo został skazany”. Obrońca skazanego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Regionalnej w W. wniósł o uznanie jej za bezzasadną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna, co umożliwiło jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

W zarzucie kasacyjnym obrońca podniósł, że rażące naruszenie prawa miało polegać na wskazaniu jako kwalifikacji prawnej czynu przypisanego skazanemu przepisu Kodeksu karnego, który nie istnieje, przez co w konsekwencji naruszono podstawową zasadę odpowiedzialności karnej *nullum crimen sine lege*, przez co skazany nie ma wiedzy za jakie przestępstwo został skazany. Należy zatem

prześledzić kwestię kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego i przypisanego R. S. w tej sprawie.

R. S. został oskarżony o popełnienie czynu kwalifikowanego z art. 156 § 1 i 3 k.k. Sąd I instancji zakwalifikował ten czyn z art. 156 § 1 pkt 2 i § 3 k.k. Sąd odwoławczy utrzymał zaskarżony wyrok w mocy, a uchybienie, na które powołuje się obrońca, miało nastąpić w części wstępnej wyroku Sądu Apelacyjnego, w ramach sformułowania „oskarżonego o czyn z art. 156 § 1 pkt 2 i 3”.

Jedyny sformułowany w kasacji zarzut jest oczywiście bezzasadny. Przepis art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. w tej sprawie stosował wyłącznie Sąd I instancji. Toteż naruszyć ten przepis mógł jedynie ten Sąd a nie Sąd odwoławczy. Katalog rozstrzygnięć Sądu odwoławczego został ujęty w art. 437 § 1 k.p.k., którego Sąd Apelacyjny w żaden sposób nie obraził, bowiem utrzymał zaskarżony wyrok w mocy. Wskazany w zarzucie kasacyjnym art. 413 § 2 k.p.k. nie odnosi się zatem do zaskarżonego kasacją rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego, jest to bowiem przepis dotyczący dosłownie wyroku skazującego, a nie wyroku utrzymującego w mocy wyrok Sądu I instancji. Stosując ten przepis Sąd I instancji nie popełnił błędu i wskazał prawidłową, odpowiadającą przepisom Kodeksu karnego kwalifikację prawną.

Oczywiście bezzasadne są argumenty podniesione w uzasadnieniu kasacji, że wobec pomyłkowego wskazania w części wstępnej wyroku Sądu Apelacyjnego w (...), iż Sąd ten rozpoznawał sprawę „oskarżonego o czyn z art. 156 § 1 pkt 2 i 3 k.k.” i wyrok Sądu I instancji utrzymał w mocy, skazany nie wiedział jaki czyn został mu prawomocnie przypisany. Obrońca twierdzi wręcz, że ani on, ani skazany „nie mają wiedzy na temat faktycznej podstawy prawnej skazania oskarżonego”. Tymczasem prawidłowy opis i kwalifikacja prawna czynu zostały zawarte w rozstrzygnięciu Sądu I instancji. Wyrok Sądu Okręgowego został prawidłowo ogłoszony w obecności ówczesnego oskarżonego i jego obrońcy. Do protokołu ogłoszenia wyroku R. S. oświadczył, że „zrozumiał treść wyroku i sposób jego zaskarżenia” (k. 632). Podobnie wyrok Sądu Apelacyjnego został ogłoszony w obecności skazanego i jego obrońcy po przeprowadzeniu rozprawy apelacyjnej, w której uczestniczył skazany R. S. i jego obrońca (k. 750). Nie ma zatem

wątpliwości, że skazany wiedział, jakiego czynu dotyczyło postępowanie i jaka była jego kwalifikacja prawna.

Część wstępna wyroku Sądu Apelacyjnego rzeczywiście jest dotknięta uchybieniem, przy czym Sąd Najwyższy nie ma wątpliwości, że należy je traktować jako oczywistą omyłkę pisarską w rozumieniu art. 105 § 1 k.p.k. Omyłka ta polega na niewypisaniu znaku „§” pomiędzy literą „i” a cyfrą „3” w części wstępnej tego wyroku (zamiast „art. 156 § 1 pkt 2 i § 3 k.k.” wpisano „art. 156 § 1 pkt 2 i 3 k.k.”). W orzecznictwie niekiedy dopuszcza się nawet sprostowanie w trybie art. 105 k.p.k. błędnie przyjętej kwalifikacji prawnej czynu w sentencji wyroku (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2013 r., II KK 178/12; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2008 r., V KK 74/08). Tym bardziej nie ma wątpliwości, że można sprostować oczywistą omyłkę pisarską dotyczącą „sprawozdawczej” kwalifikacji prawnej, zawartej w części wstępnej wyroku i to bez konieczności uchylania w tym celu wyroku dotkniętego omyłką.

Jednocześnie, jako że zgodnie z art. 105 § 1 i 2 k.p.k. organ, który popełnił omyłkę może dokonać jej sprostowania w każdym czasie, po zwrocie akt Sądowi odwoławczemu po zakończeniu postępowania kasacyjnego, zasadnym będzie rozważenie sprostowania będącej przedmiotem zarzutu kasacyjnego oczywiście omyłki pisarskiej przez Sąd Apelacyjny w (...).

Zwalniając skazanego z kosztów sądowych postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy miał na uwadze względy słuszności oraz jego aktualną sytuację majątkową.

Uwzględniając wniosek obrońcy z urzędu, na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o advokaturze (t.j. Dz. U. 2020, poz. 1651 ze zm.) w zw. z § 17 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz. U. 2019, poz. 18) zasądzono na jego rzecz kwotę 738 zł, w tym VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

